

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/102/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1224201924
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1224201924.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a JUDr. Táne Šefčíkovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, deti matky: D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/XX, G., zastúpená splnomocnencom: JUDr. Ivana Zmeková, PhD., advokátka so sídlom Zámocká 18, Bratislava, a otca: C. C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/XX, G., t. č. bytom H. X, G., zastúpený splnomocnencom: KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI s.r.o., so sídlom Apollo Business Center II, blok A, Prievozská 4, Bratislava, IČO: 51 003 848, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava II č. k. 73P/88/2024-82 zo dňa 24.06.2024, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. **p o t v r d z u j e .**
- II. Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. **z r u š u j e .**

odôvodnenie:

1. Mestský súd Bratislava II, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým uznesením zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia (I. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II. výrok).

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, 3, § 331 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), čl. 3, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, § 28 ods. 2 Zákona rodine (ďalej aj „ZoR“) a dospel k záveru o nedôvodnosti návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, keďže zo skutkového stavu nemal za preukázané splnenie zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože vychádzajúc zo skutkových okolností v čase rozhodovania nemožno prijať záver o osvedčení potreby bezodkladnej úpravy pomerov k maloletým deťom. Mal za nesporné, že maloleté deti sa nachádzajú v osobnej starostlivosti matky a styk otca s nimi prebieha už viac ako rok v pravidelných intervaloch (každý párnny týždeň od stredy od 16.00 hodiny do piatka do 8.00 hodiny a každý nepárny týždeň od štvrtka od 16.00 hodiny do nedele do 18.00 hodiny), pričom matka otcovi v styku nebráni, hoci v poslednom období je medzi rodičmi sporná dĺžka styku, u toho ktorého dieťaťa, čo je zapríčinené výchovnými problémami predovšetkým u maloletého A.. Nemal za preukázané, ani za osvedčené, že aktuálne zhoršený psychický stav maloletého A. má na svedomí práve jeho otec, štýl jeho výchovy, striedanie domácnosti, či odlúčenie od matky, tak ako tvrdila, keďže jej tvrdenia sa nachádzajú len v rovine domnienok a neboli preukázané relevantnými listinnými dôkazmi. Nemal za preukázané ohrozenie života, zdravia, vývinu, výchovy či výživy maloletých detí, z ktorého dôvodu návrh zamietol s tým, že o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom bude rozhodnuté v konaní vo veci samej, ktoré prebieha pod sp. zn. 73P/70/2024, na základe riadne vykonaného dokazovania, prekračujúceho rámec neodkladného opatrenia. Upozornil na skutočnosť, že plynutie času

ako právna skutočnosť vo vzťahu k veku a rozumovej vyspelosti povedie skôr k nutnosti rozšírenia styku maloletých detí s otcom, než ho regresne zužovať. Nezistil matkou uvádzané dôvody, pre ktoré by bol nevyhnutný zásah súdu formou neodkladného opatrenia z dôvodu hrozacej ujmy na strane maloletých detí, t. j. nevzhladol dôvody odôvodňujúce zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti jedného rodiča (matky), ani pre úpravu styku s otcom a to už vôbec nie formou neodkladného opatrenia, ktoré predstavuje výnimočný procesný inštitút, vydaný súdom len za predpokladu osvedčenia, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, t. j. keď je priamo ohrozená jeho výživa alebo keď musí byť okamžite vyňaté z doterajšieho výchovného prostredia, prípadne ak ide o iné dôležité záujmy dieťaťa a tento inštitút možno uplatniť len výnimočne v prípadoch riadneho osvedčenia stavu bezodkladnej úpravy pomerov, čo nepovažoval za splnené. Vzhladol u oboch rodičov dobro o maloleté deti, čoho dôkazom je snaha dohodnúť sa na úprave rodičovských práv a povinností aj za využitia na to určených odborníkov, avšak nezistil ohrozené zdravie, život, výživu, výchovu, či iný dôležitý záujem maloletých detí, keďže inštitútom neodkladného opatrenia sa má zamedziť vzniku nejakej ujmy na dôležitých záujmoch maloletého dieťaťa, preto nemohol predmetnému návrhu vyhovieť.

3. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala matka v zákonnej lehote odvolanie a žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a nariadil neodkladné opatrenie na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

5. Podstatou odvolacích námietok matky boli odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a f) CSP a § 62 ods. 1 CMP. Rozhodnutie prvoinštančného súdu považovala za nezákonné, v rozpore s najlepším záujmom maloletých detí a tiež so zisteným skutočným stavom veci, v rozpore s vykonaným dokazovaním a za nedostatočné odôvodnené, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Naďalej zotrvala na podanom návrhu, ktorý riadne odôvodnila a osvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, pričom do konania adresovala ďalšie podania, v ktorých uvádzala podstatné skutočnosti preukazujúce potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, pričom súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil v 5 bodoch (od bodu 26 do bodu 30), v ktorých uvádzal rovnaké argumenty pre zamietnutie návrhu, avšak nezodôvodnil, na základe akých skutočností k tomu dospel a zvyšné 2 body odôvodnenia predstavovali skôr všeobecné konštatovania a apel súdu na rodičov. Predovšetkým poukazovala na nemožnosť sa s otcom dohodnúť na úprave výkonu rodičovských práv a povinností, pričom otec žiadne dohody nerešpektuje. Ďalej upriamila pozornosť na zhoršený psychický stav maloletých detí, ktorých správanie po styku s otcom je nezvládnuteľné, čo súd prvej inštancie odignoroval s odôvodnením, že dané skutočnosti nepreukázala relevantnými listinnými dôkazmi. Jej dôkazmi a tvrdeniami sa okresný súd nesprávne vysporiadal, pričom v návrhu priamo predkladala správu z poradenstva, čím vyvracia tvrdenia súdu prvej inštancie o nepreukázaní potreby nariadenia neodkladného opatrenia, avšak súd prvej inštancie nesprávne zhodnotil ňou predložené dôkazy a ani sa o ne v rámci svojho odôvodnenia neoprel. Za ďalšie pochybenie prvoinštančného súdu považovala zaobranie sa súdom prvej inštancie len psychickým prežívaním a stavom maloletého A., pričom maloletého C. opomenul, hoci v rámci návrhu zdôrazňovala u maloletého potrebu psychologického vyšetrenia, keďže jeho správanie sa zhoršilo, po styku s otcom u neho pretrvávajúca tik v tvári a jeho správanie bolo nezvládnuteľné, otca so zhoršením správaním konfrontovala, preukazovala to aj čestným prehlásením svojej sestry, avšak súd prvej inštancie ani na jeden z týchto dôkazov nebral zreteľ, dôkazmi sa ani len nezaoberal, pretože maloletý C. nie je v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ani len spomenutý. Poukázala na snahu dať maloleté deti vyšetriť u odborníka za účelom zistenia hraničných situácií, ktoré u maloletých vzbudzujú nepokoj, či prežívajú nejakú traumu, avšak otec dané vyšetrenie sabotoval, čím jej znemožnil zvládnutie psychického prežívania maloletých detí, preto ani nemala akými dôkazmi preukázať svoje tvrdenia, keďže otec s akýmkoľvek vyšetrením maloletých nesúhlasí a ich zdravotný stav neustále zľahčuje. Opätovne poukázala na konštatovanie F. I. a tiež na ďalšie podanie zo dňa 26.06.2024, doručené súdu prvej inštancie dva dni po rozhodnutí, v ktorom poukazovala na zhoršené správanie maloletého A., ktorý má problémy v materskej škole. V ďalšej správe adresovanej súdu uviedla vlastné zistenia, preto je potrebné vo veci ďalej konať. Všeobecné konštatovanie súdu nemožno používať na každý jeden konkrétny prípad a už vôbec nie v prípade, ak by rozširovanie styku otca s deťmi nebolo v ich záujme. Prvoinštančný súd vyhodnotil za irelevantné skutočnosti uvedené v bode 7 odôvodnenia, pričom práve konanie otca a jeho právneho zástupcu považovala za podstatné porušenie jej práva na spravodlivý právny proces, keďže otec a jeho zástupca oznamovali súdu podstatné skutočnosti prostredníctvom emailu, aby sa o tom nemohla dozvedieť a následne sa k tomu vyjadriť, pričom

vedomosť nadobudla o nich až nahliadnutím do spisu. Otec je povinný svoje vyjadrenia urobiť cez podanie ako riadny procesný úkon, ktorý by jej mal byť doručený na vedomie a nie vplývať na zákonného sudcu, pretože tým dochádza k neprípustnému ovplyvňovaniu súdu. S danou námietkou sa súd prvej inštancie absolútne nevysporiadal. Tvrdenie otca o jeho snahe sa dohodnúť vo veci úpravy rodičovských práv a povinností zostáva len v rovine tvrdení, keďže jeho činy preukazujú opak, podával návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dňa 20.06.2024 vo veci úpravy styku počas prázdnin v týždenných intervaloch a vyvíja na ňu neúmerný tlak s realizáciou styku, s ktorou ona musí za každú cenu súhlasiť z dôvodu vyhrážania sa otca a tiež s manipuláciou maloletých detí. Nepodarilo sa im uzavrieť dohodu o úprave styku, avšak akceptovala posledný návrh otca obsiahnutý v zápisnici z informatívneho stretnutia v konaní vo veci samej, teda ustúpila z dôvodu potrebnej stabilizácie situácie, avšak otec ani s touto ním navrhovanou úpravou styku nesúhlasil a chcel rozšíriť styk s maloletým A., čo nemôže akceptovať, pretože deti potrebujú stabilizáciu, preto je nutné nariadiť neodkladné opatrenie. Podľa nej sa otec snaží o zničenie vzťahu maloletých detí s ňou, čoho dôkazom je negatívne nastavenie maloletých po styku s otcom, keď okrem nezvládnuteľného správania ju deti udierajú a správajú sa k nej nevhodným spôsobom, dokonca o tom svedčí vyjadrenie maloletého A. v znení „už nie je jeho mama“. Otec sa snaží o elimináciu jej osoby zo života maloletých, so snahou navodiť dojem idyllickej rodiny, ktorú si založil a u maloletých detí vzbudzuje zmätok, čo sa preukazuje ich zhoršeným správaním. Poukázala na emailovú komunikáciu medzi ňou a otcom, podľa ktorej otec naplánoval neúmerne zaťažujúci program pre maloleté deti a opäť sa jej snaží diktovať, ako má stráviť prázdniny s deťmi, so snahou tvrdiť, že sa chce dohodnúť, pričom email jej zasielal v čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadne styku počas letných prázdnin. Otec jej teda diktuje, ako má s deťmi stráviť prázdniny, ale aj sebeckým spôsobom vytvára program, nerešpektuje potrebný režim a oddych pre maloleté deti, pričom maloletý C. je v útlom veku a od nej nebol vzdialený na dlhú dobu, preto s predloženým návrhom otca nesúhlasila, avšak pri preberaní detí sa vyjadril, že jej ich nevráti. Dohodnúť sa nevedia ani pri bežnom styku, čoho dôkazom je aj SMS komunikácia, preto styk otca s maloletými deťmi nie je možné realizovať len na základe dohody rodičov, ktoré otec spochybňuje a nedodržiava, keď taktiež nerešpektoval potrebu podávania Solmucolu na rozpustenie hlienov maloletému C., deti vzal na tobogany, hamburgery a kúpil im zmrzlinu, v dôsledku čoho mali zažívacie ťažkosti, nevedeli zaspať a neboli schopní spracovať toľko podnetov, pričom nereagoval ani na jej email, ktorým ho konfrontovala s uvedenými problémami. Otec si nárokuje na striedavú osobnú starostlivosť a to napriek jeho pracovnej zaneprázdnenosti, čoho dôkazom je prenášanie starostlivosti o maloleté deti na svoju partnerku alebo jeho matku, pričom keď trávi čas sám alebo na ne vezme len maloletého A., zostáva maloletý C. len so svojou starou matkou alebo partnerkou otca a cez víkendy vymýšľa pre deti neúmerný program. Potrebu bezodkladnej úpravy pomerov odôvodnila aj prebiehajúcim konaním vo veci samej od decembra 2023, v ktorom nebolo rozhodnuté a vzhľadom na rozdielne postoje rodičov ťažkou predpokladať, či dôjde k dohode v najbližšej dobe, keďže situácia v rodine je eskalujúca.

6. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky považoval napadnuté rozhodnutie za vecne správne a náležite odôvodnené, keďže matka nepreukázala existenciu dôvodov pre naliehavé riešenie otázky osobnej starostlivosti, ani pre zmenu doterajšieho režimu a rozsahu styku smerom k jeho zúženiu. Nepreukázanie dôvodov je založené na absencii ich skutočnej prítomnosti v životnej realite maloletých detí a ich rodičov a v konaní pred súdom prvej inštancie preukázaný skutkový stav nie je schopný návrh matky podporiť a dosvedčiť ako opodstatnený. Predmetná mimosporová vec je výsledkom narušenia vzťahov rodičov vyúsťujúceho do rozpadu ich spoločnej domácnosti, ktoré narušenie sa nepodarilo zatiaľ zmierniť. Matka v rámci svojich podaní v mimosporovej veci postupuje pri vykresľovaní skutkového stavu veľmi selektívne, keďže neposkytuje súdu všetky základné relevantné informácie a pramene, čoho obrazom je ňou predložená emailová komunikácia k jej odvolaniu, ktorý postup deformuje obraz skutočného, rodinného života a fungovania rodičov. Popieral zanedbávanie starostlivosti o maloleté deti a už vo vyjadrení vo veci samej uviedol, že seba nevníma ako hrozbu pre deti, nemá dôvod ani potrebu matku vykresľovať, či vyňatím detailu z rodinného života manifestovať prípadné nedostatky v jej výchove a starostlivosti, keďže si uvedomuje spoločnú zodpovednosť za výchovu detí. Sleduje predovšetkým ich záujem a za spravodlivé považuje model striedavej osobnej starostlivosti za predpokladu splnenia predpokladov pre uznanie daného modelu, aby bol z hľadiska záujmov maloletých detí súdom uznaný. Popieral potrebu odborného psychiatrického vyšetrenia maloletých detí, pričom konzultoval daný postup s pediatrom maloletých, podľa ktorého je štandardným postupom rešpektovanie vôle rodiča, pokiaľ trvá na získaní možnosti navštíviť odborného lekára a to vystavením výmenného lístka a tiež komunikoval s riaditeľkou základnej školy s materskou školou, ktorú navštevuje maloletý A., pričom informácia matky o hrozbe vylúčenia maloletého A. zo škôlky sa nezakladá na pravde a škôlka očakáva nastúpenie

maloletého do predškolského vzdelávania. Počas kontaktu s maloletými C. vníma jeho verbálne ako aj neverbálne fyzické prejavy, zaregistroval aj intenzívnejšie fyzické prejavy vzruchov na jeho tvári, grimasy, ktoré patria k jeho emotivite a temperamentu, avšak sú skôr výnimočné v rámci hier, či tanca, nepredstavujú však tikovú poruchu ako poruchu správania a emotivity, preto nie je vhodné vystavovať dieťa psychiatrickým vyšetreniam. Matka spontánne dedukuje prežitie traumatizujúceho zážitku a nepodložene to spája s pobytom u neho, voči čomu sa ohradzuje a poukázal na stále pretrvávajúci intenzívny záujem maloletých detí tráviť s ním čas. Tvrdenia matky skresľujú skutkový stav ohľadne kvality komunikácie rodičov, pričom matkou predložená emailová komunikácia k odvolaniu postráda jeho odpovede na email matky zo dňa 07.07.2024, doručený jej dňa 09.07.2024, podľa ktorej nedovolí konfrontačný prístup vo vzťahu k matke a preferuje uvoľnenejší prístup v rámci výchovy maloletých detí a komunikácie s nimi, čo nemožno stotožňovať s ohrozovaním ich výchovy. Matka svoj postup v mimosporových veciach vedených pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom nekoordinuje so svojím súčasným prístupom k jeho styku s deťmi v praktickom živote, kde vystupuje oveľa ústretovejšie a je ochotná vnímať pozitíva v jeho snahách byť s deťmi čo najčastejšie, ako aj v novom a inšpiratívnom prostredí, keďže napriek jej odmietavému postojú k jeho snahám vyriešiť v mimosporovej veci vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 73P/90/2024 naliehavo výlučne režim jeho styku s deťmi počas už začatých letných prázdnin, pre ktoré si chcel zabezpečiť režim formou neodkladného opatrenia odchyľne, než je aktuálne platný a dohodnutý styk s matkou, mu dňa 14.07.2024 deti odovzdala za účelom realizácie styku aj nad rámec medzi nimi aktuálne dohodnutého styku, išlo o týždňový pobyt v Chorvátsku v dňoch 14.07. až 21.07.2024. Matke ponúkol možnosť preplatiť jej pobyt s deťmi v Chorvátsku v týždni, v ktorom budú zverené do jej starostlivosti, keďže chcel deťom poskytnúť možnosť súvislého trojtýždňového pobytu pri mori, ktorú ponuku matka neprijala, preto sa prispôbil nie menej priaznivej variante a deťom zakúpil letenky na deň 21.07.2024 smerom zo Zadaru a na deň 28.07.2024 smerom do Zadaru v trvaní 1 hodiny 15 minút za účelom zabezpečenia čo najmenej zaťažujúceho rýchleho návratu do SR pre účely jednotýždňového kontaktu s matkou. So súhlasom matky maloletý A. zahájil s ním nový pobyt v Chorvátsku od 28.07.2024. Matka vníma ako výlučne spravodlivý model riešenia kontaktu rodičov s deťmi a starostlivosti o ne disproportný model preferujúci starostlivosť z jej strany, význam otcovskej role a starostlivosti umenšuje a jeho požiadavky považuje za neprimerané. Považoval za správne uvedené dôvody v bode 26. odôvodnenia napadnutého uznesenia, ako aj v bode 29. Svojím správaním nezaložil dôvody, aby sa k jemu uplatňovaným nárokom vo vzťahu k jeho starostlivosti o maloleté deti a styku s nimi pristupovalo ako k mimoriadnym, matkou presadzovaná dedukcia jeho styku s deťmi by v konečnom dôsledku postihla akoby bol rodičom, u ktorého sú objektívne založené dôvody pre obmedzenie styku s vlastnými deťmi. V súčasnosti je zo strany matky ako aj z jeho strany zámer umiestniť aj maloletého C. od septembra 2024 do predškolského zariadenia a obaja vnímajú potrebu jeho väčšej socializácie.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky považoval návrh na nariadenie neodkladného opatrenia za nedôvodný.

8. Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací [§ 3 ods. 5 písm. b) CMP], po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba – matka (§ 359, § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný [§ 355 ods. 2 a § 357 písm. d) CSP], postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce, bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie v I. výroku podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP.

9. Podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

12. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

15. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

16. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

17. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

18. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej aj „Dohovor“) je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

19. Podľa článku 5 ZoR, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

20. Podľa článku 24 ods. 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

21. Neodkladné opatrenie je v zásade prípustné iba v dvoch prípadoch, a to pri potrebe bezodkladne upraviť pomery a pri obave, že exekúcia bude ohrozená. V mimosporových konaniach je umožnené súdu nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej záujem štátu. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem detí, a len v prípadoch bezprostredného ohrozenia ich zdravia, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je prípustné neodkladným opatrením dočasne upraviť pomery účastníkov konania. Je potrebné zdôrazniť, že záujem maloletého dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov či blízkych osôb týkajúcich sa realizácii ich výchovného pôsobenia, pričom posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa nie je otázkou skutkovou, ale právnym posúdením veci. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. V konaní o prejednaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na včasné zabezpečenie neodkladnej úpravy je postačujúce, ak účastník osvedčí potrebu nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže aspoň jeden z vyššie uvedených dôvodov na jeho nariadenie. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

22. Žiada sa tiež zdôrazniť, že pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej, a preto súd rozhoduje na základe zistených skutočností. Účelom neodkladného opatrenia je spravidla dočasná úprava pomerov účastníkov, ktorá zásadne prichádza do úvahy v tých prípadoch, v ktorých sa má napraviť stav akútnych či akútne hroziacich zásahov do práv či oprávnených záujmov účastníka domáhajúceho sa ochrany neodkladným opatrením, teda vtedy, ak by vyčkávanie na rozhodnutie vo veci samej (rozsudkom po riadne vykonanom dokazovaní) mohlo spôsobiť také zmeny vo vzťahu k predmetu konania, či inú ujmu na právach navrhovateľa neodkladného opatrenia, pri ktorých by samotné vedenie konania vo veci samej mohlo už stratiť zmysel, alebo je tu iná závažná príčina, pre ktorú sa javí nevyhnutným pomery určitým spôsobom stabilizovať už pred konečným rozhodnutím. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je totiž určujúci aktuálny stav, resp. terajšie pomery vo vzájomných vzťahoch účastníkov.

23. Odvolací súd uvádza, že pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

24. Z obsahu spisu vyplýva, že v priebehu konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, pochádzajúcim z mimomanželského vzťahu rodičov, sa matka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, a to zverenia maloletých detí do svojej starostlivosti, ako aj úpravy styku otca s maloletými deťmi v rozsahu nepárneho týždňa od piatku od 15.30 hod. nepretržite do nedele do 18.00 hod. a párnom týždni v stredu a vo štvrtok od 15.30 hod. do 18.30 hod. Predmetný návrh odôvodnila zhoršeným správaním sa maloletých detí po návrate od otca, ako aj zhoršeným psychickým stavom, pričom v danej súvislosti poukazovala na správu psychologičky F. J. I., zo Základnej školy s materskou školou, na čestné prehlásenie K. F., ktoré listinné dôkazy mali preukazovať dôvodnosť jej návrhu a potrebu bezodkladnej úpravy pomerov v požadovanom rozsahu, keďže podľa matky deti potrebujú klud a stabilné prostredie, otec uprednostňuje hlavne maloletého A., deťom volí náročný program, ktorý maloleté deti ruší, sú fyzicky, ale aj psychicky vyčerpané.

25. Styk otca s maloletými deťmi prebieha na základe údajnej ústnej dohody rodičov, a to každý párný týždeň od stredy od 16.00 hod. do piatka do 18.00 hod. a nepárny týždeň od štvrtka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., ktorý matka otcovi umožňuje a tiež bola ústretová v tom smere, že styk posunula aj na iné dni. Prvoinštančný súd predmetný návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol z dôvodov vyjadrených v bodoch 26. až 27. odôvodnenia, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje.

26. Pokiaľ matka uvádzala, že súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil napadnuté rozhodnutie, z ktorého dôvodu by malo byť arbitrárne, s touto námietkou sa odvolací súd nestotožňuje, pretože aj keď stručnejšie, ale podstatu vystihujúce dôvody vyjadrené prvoinštančným súdom v bodoch 26. a 27. odôvodnenia napadnutého uznesenia, dávajú jasnú odpoveď k tomu, z akých dôvodov nepovažoval súd prvej inštancie návrh matky za dôvodný, napadnuté uznesenie nie je dôkazom svojvôle súdu, ľahkovážneho prístupu či nezájmu o život a zdravie maloletých detí.

27. Rovnako nie je prijateľné tvrdenie a argumentácia matky o nesprávnom zhodnotení a vysporiadaní sa s ňou predloženými dôkazmi, konkrétne so správou z poradenstva od F. I., ku ktorej odvolací súd dodáva, že matka selektívne a vyslovene pre vlastné potreby z danej správy považovala za podstatné iba tie závery, ktoré považovala vo svoj prospech, pričom z danej správy nevyplýva, že za zhoršený psychický stav maloletých detí zodpovedá práve otec, jeho výchovné metódy, či jeho prostredie a nevenovala pozornosť aj bodu 12 predmetnej správy o nepotrebnosti ďalšej terapeutickej intervencie. Preto tento listinný dôkaz nebol posúdený nesprávne súdom prvej inštancie, ktorý vyhodnocoval všetky dôkazy aj vo vzájomnej súvislosti a po ich komplexnom zhodnotení uzavrel nepreukázanie dôvodov pre nariadenie neodkladného opatrenia, keďže za aktuálne zhoršený psychický stav maloletého A. nenesie zodpovednosť práve otec, či striedanie domácností alebo dlhé odlúčenie od matky a tomuto nezodpovedá ani správa Základnej školy s materskou školou v G..

28. V danom smere odvolací súd poukazuje tiež na bod 11 správy Arbor Vitae, poradne pre rodinu F. J. I., kde sa vyjadřila k dôvodom súvisiacimi s problémami maloletého A..

29. Je teda nepochybné, že styk otca s maloletými deťmi sa realizuje, ale podľa tvrdení matky sa tento styk má zúžiť pre zhoršené správanie sa maloletých detí voči nej a pre ich problémové správanie. Odvolací súd má za to, že zúženie styku detí s otcom v navrhovanom rozsahu celý víkend v nepárny týždeň a v párnom týždni popoludní počas dvoch dní nie je predpokladom a ani nezaručuje elimináciu matkou tvrdených problémov v správaní maloletých detí, keďže aj v ňou navrhované dni styku bude jednoznačný vplyv zo strany otca na deti, preto aj podľa odvolacieho súdu je predmetný návrh matky jednoznačne len snahou o zúženie kontaktu a styku otca s maloletými, čo však ako už bolo uvedené, nepredpokladá elimináciu problémov maloletých detí a už vôbec nie potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, ktorá ako konštatoval aj súd prvej inštancie, má byť iba vo výnimočných prípadoch z hľadiska potreby ochrany záujmov maloletého dieťaťa, čo v danom prípade vôbec preukázané nebolo.

30. Maloleté deti sa nachádzajú v starostlivosti matky, preto nie je zrejme z akého dôvodu sa domáhala ich zverenia do jej starostlivosti, keď rozhodnutím súdu sa majú upravovať právne vzťahy a nie deklarovať stav faktický, ktorý je v danom prípade jednoznačný. Faktický stav je taký, že maloleté deti sa nachádzajú v starostlivosti matky, tento stav otec aktuálne rešpektuje, nevyvíja na maloleté žiaden tlak, keďže opak nebol ničím preukázaný a potvrdzuje ho aj samotný návrh matky.

31. Styk otca s maloletými deťmi sa realizuje, aj keď je to možno dosiahnuté na základe nie úplne zhodných názorov toho ktorého rodiča, avšak k istému konsenzu rodičia dospeli, preto nie je vôbec dôvodné tento styk upravovať výnimočným rozhodnutím, ktorým je neodkladné opatrenie a už vôbec nie smerom k jeho obmedzovaniu, keď nie sú pre to dané a preukázané žiadne dôvody.

32. Matka si podstatu a význam neodkladného opatrenia zamieňa s rozhodnutím vo veci samej, v ktorom konaní danému rozhodnutiu musí predchádzať riadne a dôkladné dokazovanie, v ktorom je súd povinný zistiť skutočný stav veci a v rámci neho prihliadať na všetky dôkazy, tieto vyhodnotiť jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti, ktorý priestor sa však pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení neposkytuje, avšak uvedené neznamená, že súd sa pri rozhodovaní nezaoberá naliehavosťou, potrebou ochrany života a zdravia maloletého dieťaťa, a teda dôvodnosťou dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, avšak pomerov právnych a nie pomerov faktických.

33. K potrebe stabilizácie situácie nedôjde obmedzením rozsahu styku otca s maloletými deťmi, ale vhodne zvoleným prístupom a komunikáciou oboch rodičov, elimináciou konfliktov a z nich vyplývajúcich situácií, čo sa nepochybne prenáša aj na maloleté deti.

34. Odvolací súd však dodáva, že rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia a pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletých detí. Je nesporné v prvoradom záujme maloletých detí, v tak útlom veku, aby pociťovali starostlivosť a záujem oboch rodičov a niet momentálne dôvodu vylúčiť či zúžiť styk otca s maloletými a odopierať tak otcovi práva i povinnosti, ktoré mu ako rodičovi vo vzťahu k deťom prináležia, keď zo strany otca je prezentovaná snaha a vôľa udržať a naďalej pestovať blízky citový vzťah s maloletými.

35. Ďalšie odvolacie argumenty matky nepovažoval odvolací súd za podstatné a nevzhladol potrebu sa s nimi osobitne vysporiadať z hľadiska posúdenia správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

36. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05).

37. Preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v I. výroku podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

38. Pokiaľ ide o výrok II. napadnutého uznesenia, tento považoval odvolací súd za nesprávny, nakoľko nejde o konečné rozhodnutie a o trovách konania bude rozhodnuté vo veci samej v konaní vedenom pod sp. zn. 32P/47/2024 o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Vylúčenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na samostatné konanie nezakladá konanie vo veci samej. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej ako konečného rozhodnutia len vtedy, ak neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Ide o návrh na neodkladné opatrenie podaný po skončení konania, ďalej podaný pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba (návrh), alebo o prípad, ak by súd prvej inštancie musel vec skončiť procesne bez toho, aby ju prejednal (obdobne pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/83/2017). Žiadna z uvedených procesných situácií v prejednávacom prípade nenastala, a preto o trovách konania súvisiacich s neodkladným opatrením rozhodne súd prvej inštancie až v rozhodnutí vo veci samej, v ktorom rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania v súlade s § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP, preto odvolací súd výrok o trovách konania II. napadnutého uznesenia podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil.

39. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).